

Millenniumi kilátó

terséges tufabarlang. Az innen kinyert „köport” súrolóporként használták a helyiek, de jutott belőle a piacra is.

A falu utcáin számos eredeti állapotú, tornácos parasztházban gyönyörködhetünk. A falu **Gazdaháza** egy XX. század eleji középbirtokos család életmódját mutatja be a tisztaszobától kezdve a szerszamosig, helyben gyűjtött anyagok felhasználásával. Az oldaltornácos ház 1911-ben épült, hagyományos

stílusban. Közélemben található a falu híres szülöttének, **Cserépfalvi Imrének az emlékszobája**. Eredetileg Deutsch volt a vezetékneve, ám a faluhoz fűződő szép gyermekkori emlékei miatt felvette a Cserépfalvi nevet. 1936-ban Budapesten megalapította a Cserépfalvi Könyvkiadót. Barátjának mondhatta Radnóti Miklóst, Szabó Zoltánt, Kovács Imrét és Faludy Györgyöt is. A szülői ház helyén álló emlékszoba hitelesen mutatja be a legendás könyvkiadó életét. Cserépfalvi Imre születésének 100. évfordulójára készült 2000-ben Pauer Gyula Munkácsy-díjas szobrász alkotása, a Művelődési Ház előtt felállított Cserépfalvi Emlékoszlop. Érdeemes még megtekinteni **Szegedy Barnáné saját hímzéseiből készült kiállítását** a Kossuth L. u. 35. szám alatt és a Kossuth L. u. 100. szám alatt található **Art Galériát**, ahol festmények és kerámiák tekinthetők meg.

A település 54 méter magas, neogótikus stílusú 1300 ülőhelyes temploma Borsod-Abaúj-Zemplén megye egyik legmagasabb **református temploma**. 1898-ban épült, az 1000 éves millenniumi évfordulóra. Szószéke és papi széke a XVIII. századból való.

A Mész-tető melletti **Cserépi-legelőn** és a **Hideg-kút laposán** a több száz éves cser, illetve kocsánytalan tölgyekkel díszlő fáslegelőn a legeltetés, makkoltatás megszűnésével elindult cserjésedés, beerdősülés visszaszorítását a természetvédelmi kezelő Bükk Nemzeti Park Igazgatóság végzi. A területek karbantartását az utóbbi években magyar szürke marhák legeltetésével egy helyi vállalkozó is segíti.

Bükkaljai Kő-út Információs Pont Eger, Fellner-tömbbelső

bukkalja.info.hu

Polgármesteri Hivatal Cserépfalu, Kossuth út 125.
Tel.: 49/423-935; 49/423-132 • www.cserepfalu.hu

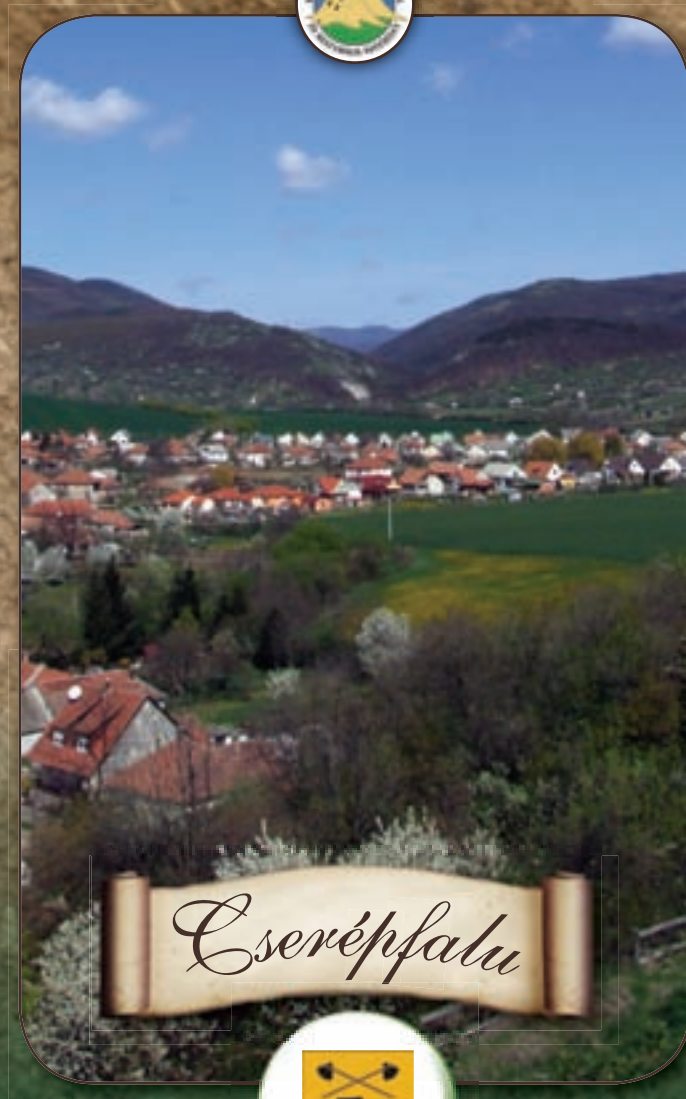

1. Suba-lyuk barlang
2. Oszlai tájház
3. Mész-tető
4. Kaptárkő – Ördögtorony
5. Túrbucka
6. Hideg-kút lapos

Fotók: **Baráz Csaba, Hacs Tamás, Havasi Norbert, Klein Dávid**

Készítette a Kaptárkő Természetvédelmi és Kulturális Egyesület a Norvég Civil Támogatási Alap finanszírozásával.

www.kaptarko.hu

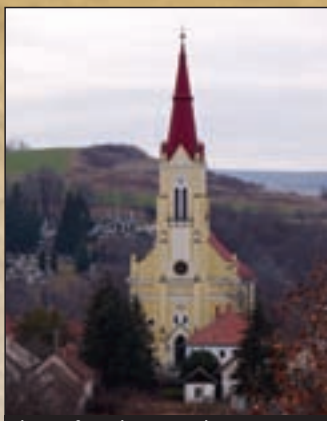

Cserépfalu

Cserépfalvai katolikus templom...

és a református templom

Cserépfalu Egertől 22 km-re keletre, a Hór-patak völgyében fekszik. A település első okleveles említése 1248-ban történt Charep névalakban, jöellehet története a XII. század elejéig nyomon követhető. A XIII. század elején már Katapán egri püspök tulajdona lett, akinek a halálával a birtok a püspökségre szállt. Nagy Lajos-tól (vagy Károly Róberttől) már királyi birtokként tartják számon. Árpád-kori templomáról 1332-ben kelt okiratban olvashatunk először. Az Anjou-korban épült Cserépvárát még Zsigmond idején is királyi várként tartják számon. 1443-ban I. Ulászló Berzeviczi Pohárnok Istvánt iktatja a Cserépvára és a falu birtokába, amely 1462-ben bekövetkezett halálával a Rozgonyiak kezére szállt. 1495-ben a falu birtokosa már Hédervári Ferenc, 1523-ban pedig II. Lajos a Báthoryak kezébe adja. A Báthoryak nyomán Cserép lakói valószínű már az 1560-as évektől áttértek a református hitre. Eger eleste után, 1596-ban Cserépvára ellenállás nélkül, bár csak időlegesen került török kezére. A XVII–XVIII. században a földesúr személye gyorsan változott. A bedegi Nyáriak után Homonnai-Drugeth Zsigmond és felesége Eszterházy Mária birtokolta. Őt követte az Orlik család, majd a L'Hullier, a Forgách és az Eszterházy család. Az egri püspök Szalai Barkóczy Ferenc 1753-ban szeretne volna visszazerezni Cserépfalut, kísérlete azonban csődöt mondott. A XIX. század elején már Dessewffy Ferenc a földesúr. Halálával az uradalom a koronára szállt, majd hitbizománnyá válásával először a Koháryaké, majd Szász-Coburg Gothai hercegi uradalom lett egészen 1945-ig.

A település az ország leghosszabb hegyvidéki völgyének kapujában, a Hór-völgy bejáratánál fekszik. A környék már az őskortól kezdve lakott volt, ennek a bizonyítéka – a magyarországi őskö-

orkutatás egyik legfontosabb régészeti lelőhelye – a völgy elején található, 1982 óta fokozottan védett **Suba-lyuk barlang**, ahol 1932-ben egy felnőtt nő és egy hároméves gyermek csontvázmaradványait tárták fel. A csontok alapján a leletek a kihalt neandervölgyi embertani típushoz sorolhatóak és 60–70 ezer évesek. A faluban állandó kiállításon, a **Suba-lyuk múzeumban** ismerkedhetünk meg a feltárás körülményeivel, a barlang régészeti jelentőségével, az itt talált kőeszközök és csontok első számú másolatával és a neandervölgyi emberek életkörülményeivel.

Jelentősek a település környékének őskori régészeti leletei is. A falutól észak-északkeletre kb. 2 km-re emelkedő **Mész-tetőn késő bronzkori, kora vaskori telep** (Kyjatice-kultúra) sáncai láthatóak. A Mész-tető alatt, attól északra fekvő Hidegkút-laposa-völgyben lévő homokbányában bronzkori telepre utaló cserepeket, örlőköveket, paticsot találtak. Továbbá ebből a völgyből a népvándorlás korából származó cserepek is elkerültek. A Hór-völgy fölé kiugró egyik keskeny, sziklás gerinc végén áll egykoron az **Ódorvár**. Építésének és pusztulásának ideje és körülményei ismeretlenek, egyetlen okleveles említése 1351-ből való. A váralapozás a déli oldalon, hosszú szakaszon még ma is áll. A romokról csodálatos kilátás nyílik a Dél-Bükk hegláncaira, a Bükkalja dombsoraira, falvaira. A vár oldalában 494 méteres tengerszint feletti magasságban nyílik az 1971-ben bontással feltárt **Hajnóczy-barlang**. A cseppkövekben igen gazdag barlangot 1982-ben fokozott védelem alá helyezték. Csak engedéllyel és megfelelő felszereléssel látogatható. A Hór-völgy Ódorvár alatt elterülő tisztásán áll az **Oszlaji tájház**, ahol az erdőt gondozó erdészek sajátos életét, tevékenységét, a mindennapos használati eszközeiket ismerhetjük meg.

A háromsoros pincesor

Cserépfaluban és környékén a Bükkalja kőkultúrájának valamennyi emlékével találkozhatunk, ha végigjárjuk az Ördög-torony tanösvényt. A falutól északkeletre található Mész-tető délnyugati oldalában, a plató pereme alatt néhány tufakúp magasodik. Ezek egyike az **Ördög-torony**nak nevezett kaptárkö, amelyről a tanösvény a nevét kapta. A kúpon három darab kaptárfülke található. A tufakúp tőszomszédságában két érdekes földtani képződmény: a Mész-patak szurdoka, valamint az úgynevezett **Túr bucka** található, amely ignimbritből álló kőoszlopairól nevezetes.

Az Ördög-toronyhoz vezető tanösvényen – a Berezdi sétányon – található a **Kisamerikai-barlanglakásokat**. Különös nevét a reformátusok ragasztották rá gúnyból, utalva arra, hogy amíg a falu gazdagabb lakói a világgazdasági válság idején Amerikába vándoroltak ki, addig a szegények tufa-falba ásták lakásaikat, így csak „Kisamerikáig” jutottak. A Berezdi sétány felett emelkedik a **Millenniumi kilátó**. A kilátót Csete György Kossuth-díjas építész tervezte, amelynek formája egy kaptárköre emlékeztet, s az ablakok képezik a fülkéket. Apró nyílásai a Göncölszekér csillagképét formázzák. A dácittufa tömbökből épült kilátóba beillesztett régi faragott kövekkel az egykori cserépi kőfaragóknak állítanak emléket.

Cserépfaluban több **pincesor** tartanak számon, melyek eredeti népi stílusban épültek és napjainkban is így újítódnak fel. Közülük a berezdzaljai, ahol három pincesor sorakozik egymás fölött a lejtőn, akár pincefalunak is nevezhetjük. A különlegesen kiképzett, faragott, festett pincék közül a leglátványosabb is a **berezdzaljai pincesor**on található. Az alsó sor közepén lévő, takaros külsejű a **Gacsó-féle pince** két hosszú falán életnagyságú, állig felfegyverzett, első világháborús honvédek sorakoznak. Néhai idős Gacsó András és Apostol Sándor 1925 és 1928 között minden szabadidejét e szobrok faragásával töltötte el. Itt található Derda László pincéje is (**bor-kápolna**), ahol a falon bibliai jelenetek vannak a kőbe vésvé. A pincesor harmadik soráról megközelítjük a Berezdi sétány északi végénél található Kőporost (**Nótaaréna**) is, ahol nyaranta zenés programokkal várják a vendégeket. A hely nem más, mint egy kétszintes mes-

Az Ördög-torony